

„SOVĚTSKÉ VEDENÍ UDĚLALO VELKOU CHYBU ŽE BYLO K ZÁPADU MOC VSTRÍCNÉ,“ ŘÍKÁ HISTORIK

- CZ24 News | 6. dubna 2021

Rozpad Varšavské smlouvy byl nevyhnutelný, ale tehdejší sovětské vedení v čele s Michailem Gorbačovem „udělalo obrovskou chybu“, když před koncem existence paktu nedomluvilo s členskými státy Severoatlantické aliance jasný závazek, že se NATO nebude rozšiřovat na Východ. Prohlásil to ruský historik Michail Mjagkov v rozsáhlém rozhovoru, který k 30. výročí zániku Varšavské smlouvy zveřejnila agentura RIA Novosti. Členy někdejší vojenské aliance, vzniklé jako protiváha NATO, byly kromě Sovětského svazu také Albánie, která vystoupila v roce 1968, Bulharsko, Československo, Maďarsko, Polsko, Rumunsko a východní Německo.

„Sovětské vedení v podstatě spáchalo obrovskou chybu. Vyšlo vstříc Západu, aniž by zajistilo klíčové zájmy Sovětského svazu a jeho právního nástupce, Ruské federace,“ řekl Mjagkov. Gorbačov měl podle jeho názoru tehdy veškeré možnosti uzavřít oficiální dohodu s NATO, ale kvůli své přehnané důvěřivosti to neudělal. „Kdyby se tehdy uzavřela dohoda s NATO, bylo by pro alianci mnohem těžší posouvat svou infrastrukturu na východ,“ domnívá se ruský historik.

„Gorbačov se stal nejlepším Němcem roku“

Zánik Varšavské smlouvy nicméně pokládá za zákonitý: kvůli oslabování Sovětského svazu se východoevropské země přikláněly k Západu a sjednocení Německa nedávalo šanci Varšavskou smlouvu zachovat. „Gorbačov s tím souhlasil a stal se ‚nejlepším Němcem roku‘. V podstatě se tak Sovětský svaz zřekl politické podpory východoevropských zemí,“ usoudil Mjagkov.

Při zpětném pohledu se podle něj ukazuje, že vyhrál jedině Západ, který získal nárazníkovou zónu východoevropských zemí. Ty ale podle něj v drtivé většině nedokázaly podstatně zvýšit životní

úroveň svých obyvatel či dosáhnout výraznějšího rozvoje, ekonomicky zaostávají za nejvyspělejšími západními státy a nyní i za Čínou.

Region zůstává přívěskem Západu, který si žádá více peněz, ale dostává je jen na infrastrukturu NATO, a ne na hospodářský rozvoj. Navíc se prý tyto státy ocitly na předním okraji možného střetu s Ruskem, ale do této situace se dostaly samy, míní ruský historik.

„Dříve či později si budou klást otázku, zda to vůbec potřebovaly a zda by nebyla lepší stálá neutralita, jakou má Rakousko a Švýcarsko. Tyto otázky se budou vynořovat čím dál častěji, jak ekonomika těchto zemí bude stagnovat, což je nevyhnutelné, protože si vzaly půjčky u západních zemí a budou je muset vrátit, protože Západ není Sovětský svaz, který odpouštěl dluhy a v podstatě některé své spojence živil,“ tvrdí Mjagkov.

Varšavská smlouva vznikla v roce 1955 oficiálně v reakci na umožnění vstupu západního Německa do NATO. Za studené války byla důležitým nástrojem Moskvy, které umožňovala držet pod kontrolou své východoevropské satelity, někdy i za použití síly. Po rozpadu politického východního bloku ale rychle skončil také ten vojenský.

K agónii přispěl i odsun sovětských vojsk z někdejších satelitů a krvavé události v Pobaltí v lednu 1991. Již o měsíc později podepsali ministři států Varšavské smlouvy v Budapešti protokol o pozastavení platnosti dohod v rámci paktu a o zrušení organizace k 31. březnu 1991.

Existenci Varšavské smlouvy definitivně ukončili politici svými podpisy v pražském Černínském paláci 1. července 1991, kde se sešli představitelé Bulharska, Československa, Maďarska, Polska, Rumunska a SSSR.

Zdroj: <https://echo24.cz>